

EUROPAPARLAMENTET

1999

2004

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A5-0017/2001

25 januari 2001

BETÄNKANDE

om meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet –
Europeiska unionen och Macao: efter år 2000
(KOM(1999) 484 – C5-0169/2000 – 2000/2099(COS))

Utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och
försvarspolitik

Föredragande: Mário Soares

INNEHÅLL

	Sida
PROTOKOLLSIDA	4
FÖRSLAG TILL RESOLUTION.....	5
MOTIVERING	9
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR INDUSTRIFRÅGOR, UTRIKESHANDEL, FORSKNING OCH ENERGI	17

PROTOKOLLSIDA

Med en skrivelse av den 12 november 1999 förelade kommissionen parlamentet meddelandet till rådet och Europaparlamentet – Europeiska unionen och Macao: efter år 2000 (KOM(1999) 484 - 2000/2099(COS)).

Vid plenarsammanträdet den 10 april 2000 tillkännagav talmannen att detta meddelande hänvisats till utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik, som utsetts till ansvarigt utskott, och till utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi, som utsetts till rådgivande utskott (C5-0169/2000).

Vid utskottssammanträdet den 23 september 1999 hade utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik utsett Mário Soares till föredragande.

Vid utskottssammanträdena den 4 december 2000 och 22 januari 2001 behandlade utskottet förslaget till betänkande.

Vid det sistnämnda sammanträdet godkände utskottet enhälligt förslaget till resolution.

Följande var närvarande vid omröstningen: Baroness Nicholson of Winterbourne (ordförande för sammanträdet), Mário Soares (föredragande) Bastiaan Belder, Maria Carrilho (suppleant för Rosa M. Díez González), Michael Gahler, Alfred Gomolka, Vasco Graça Moura (suppleant för José Pacheco Pereira), Bertel Haarder, Pedro Marset Campos, Linda McAvan, Emilio Menéndez del Valle, Raimon Obiols i Germà, Hans-Gert Poettering, Jacques F. Poos, Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ioannis Souladakis, Giorgos Katiforis (suppleant för Hannes Swoboda), Johan Van Hecke, Paavo Väyrynen och Matti Wuori.

Yttrandet från utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi bifogas detta betänkande.

Betänkandet ingavs den 25 januari 2001.

Fristen för att inge ändringsförslag till detta betänkande kommer att anges i förslaget till föredragningslista för den sammanträdesperiod vid vilken betänkandet skall behandlas.

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

Europaparlamentets resolution om meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Europeiska unionen och Macao: efter år 2000 (KOM(1999) 484 - C5-0169/2000 – 2000/2099(COS))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet - Europeiska unionen och Macao: efter år 2000 (KOM(1999) 484 – C5-0169/2000),
- med beaktande av sin resolution av den 16 december 1999 om Macao ¹,
- med beaktande av Europeiska rådets beslut i Köln (3-4 juni 1999) och Helsingfors (10-11 december 1999),
- med beaktande av sin resolution av den 12 juni 1997 om meddelandet från kommissionen om en långsiktig politik för förbindelserna mellan Kina och Europa ²,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik och yttrandet från utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi (A5-0017/2001), och av följande skäl:
 - A. Det har förts föredömliga förhandlingar mellan Portugal och Kina, vilka ledde fram till den gemensamma kinesisk-portugisiska förklaringen från 1987 och 1993 års grundförfattning om den särskilda administrativa regionen, nedan kallad SAR Macao.
 - B. Den gemensamma förklaringen från 1987 och grundförfattningen från 1993 är av stor betydelse. De utgör de huvudsakliga instrument som befäster SAR Macaos särställning, garanterar att dagens ekonomiska, kulturella och sociala system respekteras, samt tilldelar regionen oberoende verkställande, lagstiftande och rättsskipande befogenheter, däribland rättsliga avgöranden i sista instans.
 - C. SAR Macao har glädjande nog försetts med ett modernt rättsligt system som tryggar grundläggande fri- och rättigheter, däribland ett uttryckligt förbud i strafflagen mot att tillämpa dödsstraff.
 - D. Det är glädjande att man kommit överens om att tillämpa den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (IPCPR) och internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (IPESCR).
 - E. Macao kommer, tack vare sin kulturella särart, sitt moderna infrastruktursystem och sin blomstrande ekonomi med en allt större andel tjänster, att i hög grad kunna bidra till förbindelserna mellan Europeiska unionen och Kina och andra länder i regionen.

¹ Ännu ej offentliggjort i EGT.

² EGT C 200, 30.6.1997, s. 158.

- F. Det är glädjande att kommissionen åtagit sig att noggrant följa övergångsprocessen och bidra till att principen om ”ett land, två system” stärks. Förslaget om att före årsskiftet 2000/2001 offentliggöra en rapport om förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao är särskilt välkommet.
- G. I rådets ståndpunkter från Köln och Helsingfors gav man uttryck för Europeiska unionens stöd till Macao och framhöll vikten av att de fri- och rättigheter som befästs i den gemensamma förklaringen och grundförfattningen tillämpas fullt ut.
- H. Det är betydelsefullt att det handels- och samarbetsavtal mellan Europeiska unionen och Macao som är i kraft sedan den 1 januari 1993 fortsätter att gälla och att de strukturer som upprättats enligt avtalet, särskilt den gemensamma kommitté som sammanträder årligen – vilken befäster förbindelserna mellan de båda parterna och stärker SAR Macaos autonomi – bevaras.
- I. Macaos kontor för ekonomi och handel vid Europeiska unionen i Bryssel spelar en avgörande roll för stärkandet av förbindelserna mellan de båda parterna.
1. Parlamentet välkomnar att övergången för förvaltningen i den speciella administrativa regionen Macao skett under fredliga former,
 2. anser att Macao fortsätter att spela en viktig roll efter sin införlivning i Kina som en speciell administrativ region, och därmed kommer Europeiska unionen att fortsätta se regionen som ett stabilt ekonomiskt centrum i Asien och Stilla havsområdet,
 3. uppmanar ledaren för SAR Macaos verkställande råd att, inom ramen för sina befogenheter, upprätthålla grundförfattningen och erinrar om att Macaos framtid bäst tryggas genom att denna genomförs fullt ut. Härvid skall man vara medveten om att Europeiska unionen uppmärksammat kommer att följa SAR Macaos utveckling,
 4. uppmanar regeringen för SAR Macao att utarbeta och inför Förenta nationerna lägga fram de rapporter som krävs enligt den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (IPCPR) och internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (IPESCR),
 5. upprepar sin ståndpunkt att det instämmer i kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om Europeiska unionen och Macao: efter år 2000,
 6. välkomnar kommissionens avsikt att offentliggöra årliga rapporter om förbindelserna mellan EU och Macao, och begär att kommissionen skall lägga fram sin första rapport inom tre månader efter att Europaparlamentets betänkande antagits, för att tillhandahålla en aktuell utvärdering av situationen i Macao; förväntar sig att rapporten kommer att utgöra en fast grund för att stärka förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao och ge en tydlig signal om hur omfattande Macaos autonomi är,
 7. stödjer kommissionens avsikt att bibehålla frågan om Macao som en av de frågor som behandlas inom ramen för dialogen mellan EU och Kina,

8. betonar att EU har möjlighet att i hög grad bidra till att trygga den höga grad av autonomi och särställning för SAR Macao som inryms i principen ”ett land, två system”,
9. uppmanar rådet att i detta sammanhang fortsätta att stödja SAR Macao,
10. uppmanar Europeiska unionen att aktivt utnyttja de instrument som står till dess förfogande, nämligen politisk dialog, gemensamma åtgärder, gemensamma ståndpunkter och, i synnerhet, särskilda samarbetsåtgärder,
11. uppmanar Europeiska unionen att stärka grunden för dialogen med myndigheterna i SAR Macao, särskilt genom att skicka representanter för sina institutioner till Macao,
12. uppmanar Europeiska unionen att främja olika samarbetsåtgärder med Macao, särskilt beträffande juridisk utbildning och rättsligt samarbete, finansiella tjänster, utveckling av den offentliga förvaltningen samt främjande av turism, varvid man skall vara medveten om att Macao utgör en språngbräda för att utveckla samarbetet mellan Europeiska unionen och övriga länder i regionen,
13. erinrar åter om sin övertygelse om att en fortsatt tillämpning av handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Macao från 1993 utgör ett viktigt instrument för en ständig dialog mellan de båda parterna och dessutom stärker det skydd för de mänskliga rättigheterna, vilket fastställs i avtalets inledning,
14. begär att den verksamhet som bedrivs av den gemensamma kommittén mellan Macao och Europeiska unionen, ett organ som sammanträder årligen inom ramen för 1993 års handels- och samarbetsavtal, skall göras mer dynamisk, liksom resultatet av verksamheten,
15. välkomnar de goda förbindelserna mellan Macao och Hongkong mot bakgrund av det faktum att båda områdena tillämpar principen "ett land, två system" och är medlemmar i Världshandelsorganisationen,
16. betonar att de europeiska investeringarna i SAR Macaos måste underlättas, antingen genom de gemenskapsinstrument och program som redan finns, eller genom nya sådana,
17. uppmanar de europeiska företagen som utvecklar sin verksamhet i Macao och i Kina, via Macao, att i sin verksamhet efterleva de grundläggande arbetsnormer som fastställts av Internationella arbetsorganisationen; uppmanar även kommissionen att följa utvecklingen på detta område,
18. uppmanar kommissionen att, i enlighet med vad som anges i meddelandet till rådet och Europaparlamentet om Europeiska unionen och Macao: efter år 2000, utse en person med ansvar för samarbetet mellan EU och Macao, som skall hjälpa till med samordningen av det bilaterala samarbetet, för att på så sätt visa sitt åtagande för att befästa förbindelserna mellan de båda parterna,
19. uppmanar Macaos kontor för ekonomi och ekonomi vid Europeiska unionen att intensifiera sin verksamhet och sina förbindelser med de europeiska institutionerna, samt att låta sitt

engagemang för att befästa förbindelserna mellan Macao och Europeiska unionen framgå tydligare,

20. uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar, regeringen för SAR Macaos lagstiftande församling samt till regeringen i Kina.

MOTIVERING

I. INLEDNING

1. Macao var den första fasta kontaktpunkt som upprättades av Europa i Fjärran Östern och spelar sedan länge en grundläggande roll i förbindelserna mellan de båda regionerna. De över fyra hundra åren av portugisisk förvaltning av territoriet utgjorde en symbol för fredlig samlevnad mellan europeisk och kinesisk civilisation och insikten om detta är avgörande för att inse behovet av att bevara Macaos särställning.
2. Den 20 december 1999 skapades den särskilda administrativa regionen Macao, vilket utmärktes av suveränitetens övergång från Portugal till Kina och tillträdet för SAR Macaos verkställande regering. Villkoren för övergången förhandlades fram genom hårda förhandlingar mellan Kina och Portugal och fastställdes genom den gemensamma kinesisk-portugisiska förklaringen 1987 och grundförfattningen från 1993.
3. Den gemensamma förklaringen slår fast att principen om ”ett land, två system” skall fortsätta att gälla i SAR Macao under en tid av 50 år. Det är i enlighet med denna princip som SAR Macao erhåller ett oberoende rättssystem och behåller de sociala, kulturella och ekonomiska system som gällde vid tidpunkten för suveränitetens övergång. Grundförfattningen från 1993 utgör det grundläggande instrumentet för att inom ramen för en klar respekt för rättsstaten fullt ut genomföra de fri- och rättigheter som befästs genom principen ”ett land, två system”.
4. Enligt det system som beskrivits ovan kommer Macao att behålla sin egen valuta och sin autonomi i fråga om lagstiftning, rättssystem och tullväsende. Dessutom upprätthålls fri- och rättigheter, däribland yttrande- och mötesfrihet och religionsfrihet. Vidare kommer Macao, trots att befogenhet i fråga om utrikes- och försvarspolitik övergår till den centrala regeringen i Beijing, att ha kvar visst oberoende beträffande internationella frågor när det gäller de konventioner, avtal och organisationer man är ansluten till.
5. Macao kommer att trygga respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, åtminstone i den del dessa kontrolleras av regionens verkställande regering. I strafflagen finns fastställs uttryckligen att dödsstraff inte skall tillämpas.

II. EUROPEISKA UNIONENS REAKTION

6. Europeiska rådet i Köln i juni 1999 uttryckte sin tillfredsställelse över den positiva anda som kännetecknade övergångsprocessen för Macaos förvaltning. Det var övertygat om att ”ett fullständigt genomförande av Kinas och Portugals gemensamma förklaring” skulle säkerställa ”en harmonisk övergång av ansvaret” den 20 december 1999. Vidare ansåg det att ”en hög grad av autonomi” i det framtida särskilda förvaltningsområdet ”samt kontinuitet när det gäller Macaos särskilda sociala, rättsliga och kulturella identitet” skulle utgöra grunden för dess stabilitet och välstånd.
7. Europeiska rådet i Helsingfors i december 1999, som hölls strax före övergången av suveräniteten över Macao, framhöll den betydelse det fäster vid stabiliteten och välståndet i Macao, i egenskap av speciell administrativ region i Kina. Härvid upprepade

det sin övertygelse om att bevarandet av regionens särskilda identitet och ett fullständigt genomförande av befolkningens rättigheter och friheter i enlighet med den gemensamma förklaringen av Kina och Portugal och grundförfattningen utgjorde den bästa garantin för Macaos framtid.

8. Kommissionen söker i sitt meddelande dra upp ramen för förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao efter inrättandet av den speciella administrativa regionen och hävdar sin övertygelse om att Macao har en väsentlig roll att spela som en bro mellan Asien och Europa, särskilt inom följande områden:

- demokrati, mänskliga rättigheter, personliga friheter
- ekonomi och handel, inbegripet WTO
- samt kulturella frågor.

9. Kommissionen fastställer ett antal sätt att utveckla förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao, nämligen att:

- förhandla direkt med regeringen i SAR Macao inom de områden som är fastlagda i grundförfattningen och därmed erkänna Macao som en partner på det internationella planet,
- nära övervaka och främja genomförandet av principen "ett land, två system" för att fullt ut stödja Macaos självstyre,
- se till att det bilaterala handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Macao tillämpas fullt ut som ett instrument genom vilket de bilaterala förbindelserna kan stärkas,
- underlätta europeiska investeringar i SAR, genom att utnyttja befintliga eller framtida gemenskapsinstrument och genom att främja direkt dialog mellan näringslivets företrädare i de båda regionerna,
- uppmuntra Macao att dela med sig till Kina av sina erfarenheter från medlemskapet i WTO,
- följa genomförandet av de internationella konventioner i vilka Macao är part och uppmuntra regionen att även ansluta sig till andra konventioner,
- hjälpa Macao att stärka sin regionala roll inom området mänskliga resurser, särskilt genom utbildning, information och utbyte,
- redan från år 2000 offentliggöra en årlig rapport om omfattningen av förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao.

III. DET POLITISKA SYSTEMET I DEN SPECIELLA ADMINISTRATIVA REGIONEN

10. Även om Folkrepubliken Kinas regering den 20 december 1999 återtog suveräniteten över Macao, garanterade godkännandet av grundförfattningen, vilken bekräftar principen om "ett land, två system", att Macao skulle styras med hjälp av ett politiskt, rättsligt och ekonomiskt system som skiljer sig från Kinas.

11. SAR:s struktur vilar på posten som chef för verkställande rådet, vilken har stöd av ett verkställande råd och ett lagstiftande organ som, i överensstämmelse med den gemensamma kinesisk-portugisiska förklaringen och enligt bestämmelserna i grundförfattningen, uteslutande består av personer som är fast bosatta i Macao.

Även ordföranden i den domstol som är sista instans för avgöranden, åklagaren och innehavarna av alla viktigare tjänster inom styret för regionen måste vara fast bosatta i territoriet.

12. SAR:s regering är regionens verkställande organ och dess högste chef är chefen för verkställande rådet.

Chefen för verkställande rådet

Chefen för verkställande rådet är högste ledare för den särskilda administrativa regionen Macao och ansvarig inför folkrepublikens centralregering och den särskilda administrativa regionen Macao.

Chefen för verkställande rådet utnämns av folkrepublikens centralregering på grundval av val eller samråd som genomförs på lokal nivå. Den förste chefen för verkställande rådet, Edmund Ho, utnämndes efter att ha valts till uppdraget av en valkommitté. Han tillträdde den dag den särskilda administrativa regionen skapades, den 20 december 1999.

Chefen för verkställande rådet har befogenhet att leda regeringen för den särskilda administrativa regionen Macao, upprätthålla efterlevnaden av grundförfattningen och andra tillämpliga lagar i den särskilda administrativa regionen Macao, underteckna utkast och förslag till lagar som godkänns av den lagstiftande församlingen och se till att dessa offentliggörs, underteckna det budgetförslag som godkänns av lagstiftande församlingen och överlämna detta och de avslutade räkenskaperna till folkrepublikens regering, fastställa regeringens politik och se till att förordningar och dekret publiceras, utarbeta, offentliggöra och genomföra administrativa bestämmelser, underställa folkrepublikens centralregering namnen på innehavarna av ministerposter, kommissarien för korruptionsbekämpning, kommissarien för revision, främste ansvarige för polisväsendet och främste ansvarige för tullväsendet för godkännande, utnämna en del av ledamöterna av lagstiftande församlingen, utnämna och avskeda medlemmarna av verkställande rådet, ange en kandidat till posten som åklagare för utnämning av folkrepublikens centralregering och föreslå dennes avskedande, utnämna och avskeda ordförande och domare vid domstolarna på olika nivåer, åklagarens företrädare och olika offentliga tjänster samt under vissa förutsättningar upplösa den lagstiftande församlingen.

Verkställande rådet

Verkställande rådet för den särskilda administrativa regionen Macao är det organ som avses biträda chefen för verkställande rådet när denne fattar beslut. Verkställande rådet leds av chefen för verkställande rådet och sammanträder minst en gång i månaden. Medlemmarna i detta utses av chefen för verkställande rådet bland innehavarna av de viktigaste posterna i regeringen, ledamöter av församlingen och ledande personligheter. Antalet medlemmar i verkställande rådet kan vara mellan sju och elva.

Lagstiftande församlingen

Mandatperioden för lagstiftande församlingen i den särskilda administrativa regionen Macao är fyra år, utom när det gäller den första mandatperioden.

Den särskilda administrativa regionen Macaos första lagstiftande församling består av 23 ledamöter, varav 8 väljs genom direkta val, 8 genom indirekta val och 7 utnämns av chefen för verkställande rådet. Den andra lagstiftande församlingen skall bestå av 27 ledamöter, varav 10 valda genom direkta val, 10 genom indirekta val och 7 utnämnda av chefen för verkställande rådet. Denna församlings mandat skall sträcka sig till 2005. Den tredje och de därpå följande lagstiftande församlingarna skall bestå av 29 ledamöter, varav 12 valda genom direkta val, 10 genom indirekta val och 7 utnämnda av chefen för verkställande rådet. Eventuella förändringar som görs från och med slutet av den tredje mandatperioden kräver, enligt vad som slås fast i grundförfattningen, beslut med två tredjedels majoritet, samtycke av chefen för verkställande rådet och att Kinas nationella folkförsamlings ständiga kommitté informeras.

Särskilda administrativa regionen Macaos lagstiftande församling har en talman och en vice talman, vilka väljs bland lagstiftande församlingens ledamöter.

Lagstiftande församlingen har befogenhet att utarbeta, ändra, upphöra med tillämpningen av och upphäva lagar, behandla och godkänna det förslag till budget som läggs fram av regeringen samt granska den rapport om budgetens genomförande som läggs fram av regeringen. Vidare har den befogenhet att, på grundval av ett förslag som lagts fram av regeringen, fastställa de viktigare delarna av skattesystemet och att tillstyrka att regeringen tar upp lån. Dessutom tar den hänsyn till och diskuterar den rapport om regeringens handlingsplan som läggs fram av chefen för verkställande rådet samt debatterar frågor av allmänt intresse.

Lagstiftande församlingen kan dessutom under vissa förutsättningar med två tredjedels majoritet godkänna ett misstroendevotum mot chefen för verkställande rådet och överlämna detta till folkrepublikens centralregering för godkännande.

Rättsskipande organ

Den särskilda administrativa regionen Macaos domstolar utövar rättsskipningen självständigt. De står fria från varje slag av påverkan och står endast till svars inför lagen. Den särskilda administrativa regionen Macao har första instansens domstolar, en domstol för avgöranden i andra instans och en domstol för avgöranden i sista instans. Rätt att döma i sista instans tillkommer den särskilda administrativa regionen Macaos domstol för avgöranden i sista instans.

Den särskilda administrativa regionen Macaos domstolar för avgörande i första instans kan vid behov ta formen av domstolar med särskild befogenhet. Den ordning med en rannsakningsdomstol i straffrättsliga frågor som tidigare fanns bibehålls.

Den särskilda administrativa regionen Macao har en förvaltningsdomstol med jurisdiktion i förvaltnings- och skatterättsliga ärenden. Avgöranden av förvaltningsdomstolen överklagas till domstolen för avgöranden i andra instans.

Domarna vid de olika rättsskipande instanserna i den särskilda administrativa regionen Macao utnämns av chefen för verkställande rådet på förslag av en oberoende kommission bestående av domare, advokater och lokalt ansedda personligheter. Ordförandena för domstolarna på de olika nivåerna utnämns bland domarna och av chefen för verkställande rådet. Beslut om utnämning eller avskedande av ordföranden för domstolen för avgöranden i sista instans skall meddelas till nationella folkförsamlingens ständiga kommitté för registrering.

Kommissariatet mot korruption

Kommissariatet mot korruption är ett oberoende organ och dess chef, kommissarien, ansvarar inför chefen för verkställande rådet. Kommissarien och de enheter som är underställda honom äger de rättigheter som tillkommer dem enligt lag och står fria från all slags påverkan från offentliga organ, regering eller offentliga personligheter. Kommissariatet mot korruption är regeringens mäktigaste verktyg i kampen mot korruptionen.

Kommissariatet för revision

I enlighet med bestämmelserna i grundförfattningen skall kommissariatet för revision fungera oberoende och stå fritt från all påverkan. Kommissarien för revision ansvarar inför chefen för verkställande rådet.

Tullväsendet

I enlighet med bestämmelserna i grundförfattningen skall det inrättas ett tullväsende under år 2000. Folkrepublikens centralregering har redan valt ut en ansvarig för detta tullväsende. För närvarande är det ekonomimyndigheten och sjö- och skattepolisen som gemensamt svarar för att upprätthålla denna funktion.

Polisväsende

Arbetet med att omstrukturera den särskilda administrativa regionen Macaos polisstyrkor pågår redan och i enlighet med bestämmelsen i grundförfattningen planerar man att under 2000 upprätta ett polisväsende samt utnämna en huvudansvarig för detta.

IV. FAKTA OM MACAO

13. Macao har omkring 450 000 invånare, med en genomsnittlig inkomst per capita som är bland de högsta i Asien och uppgår till närmare 17 000 dollar (USD) per år. BNP uppgår till 7,8 miljarder USD.
14. Macao har en ekonomi som vilar på traditionell industri, med tonvikt på sektorer som textil och leksaker. Macao genomgår för närvarande en övergång till en tjänstebaserad ekonomi, som grundas på dess geografiskt gynnade läge, moderna infrastruktursystem, självständiga ställning i tullhänseende och kvalificerade arbetskraft.
15. Macao, med sitt moderna infrastruktursystem som ger det möjlighet att spela en strategisk roll i Asien, har:
 - en modern, säker och effektiv internationell flygplats,
 - ett senaste generationens telekommunikationssystem,
 - ett grundläggande renhållningssystem som omfattar omhändertagande av fast avfall,
 - ett system för vattenhantering som anses vara ett av de bästa i Asien,
 - ett effektivt och diversifierat transportnät,
 - ett modernt nät av hotell som stöds av ett center för kvalificerad utbildning, Macaos institut för utbildning inom turism,
 - ett eget sjukhus.
16. Macao har även ett starkt utbildningsväsende som inbegriper egna högre utbildningsanstalter, något som framstår som oundgängligt i ett territorium där befolkningen huvudsakligen består av ungdomar.
17. Det var under den portugisiska förvaltningen möjligt att nå vissa framgångar i kampen mot korruption, illegala affärer och prostitution i anslutning till spel, vilket fortfarande är den viktigaste verksamheten som bedrivs i Macao. Dessa framgångar nåddes särskilt i kampen mot sekterna.

Vid tidpunkten för suveränitetens övergång var de viktigaste sektledarna häktade, åtalade eller avtjänade straff. Kampen försvårades emellertid av närheten till det kinesiska fastlandet, dit sekterna tog sin tillflykt. I och med övergången av suveräniteten tror de portugisiska myndigheter som tidigare förvaltade territoriet att kampen mot sekterna och deras illegala verksamhet kommer att bli mer effektiv. Man bör också observera att den nuvarande chefen för verkställande rådet, Edmund Ho, lovat att vidta nödvändiga åtgärder för att Macao skall bli ett välmående affärscentrum som diversifierar sin tjänstebaserade ekonomi och minskar sitt beroende av spelintäkter.

V. MACAO OCH AGERANDE UTÅT

18. Folkrepubliken Kinas regering har förbundit sig att garantera att internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter skall gälla i den särskilda administrativa regionen Macao. Man förväntar sig att den verkställande ledningen för SAR Macao skall utarbeta de rapporter som föreskrivs enligt konventionerna och överlämnar dem till behöriga organ vid Förenta nationerna.

19. Macao var en av de medlemmar i WTO som grundade organisationen och Europeiska unionen kan i detta sammanhang stimulera Macao att dela med sig av sina erfarenheter av att tillämpa reglerna för den internationella handeln och att ta på sig en aktiv roll i fråga om Kinas eventuella deltagande i denna organisation.
20. Macao uppvisar sina alldeles specifika kännetecken och tack vare att inga tvister någonsin noterats mellan Kina och Portugal, har det alltid spelat en viktig roll för att förbinda Kina med omvärlden. Denna potential skulle kunna utvecklas inom ramen för den politiska dialogen mellan Europeiska unionen och Kina.

VI. FÖRBINDELSERNA MELLAN EU OCH MACAO

21. EU är den tredje största investeraren i Macao, efter Kina och Hongkong. Av de 15 medlemsstaterna är Portugal den störste investeraren i Macao, följt av Frankrike och Förenade kungariket.
22. Man noterar att Portugal slutit ett avtal med Kina om att de viktigaste koncessionsavtalen som omfattar europeiska företags deltagande inom den offentliga servicesektorn skall fortsätta att gälla, vilket gör att europeiska investeringar omfattas av en betydelsefull garanti.
23. Handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Macao, vilket varit i kraft sedan den 1 januari 1993, utgör ett grundläggande instrument för att främja de bilaterala förbindelserna och en grund för direkt dialog mellan parterna. Enligt en överenskommelse mellan alla de tre parterna – EU, Portugal och Kina – kommer avtalet att fortsätta gälla för SAR. Mot bakgrund av detta avtals betydelse, såväl inom ramen för de bilaterala förbindelserna mellan EU och Macao som för att stärka den höga grad av oberoende Macao erhållit samt för att avtalet tryggar och säkerställer mänskliga rättigheter, vilket befästs i avtalets inledning, är det viktigt att se till att avtalet upprätthålls.
24. Parallellt med handels- och samarbetsavtalet ingick EU avtal om samarbete och utbildning med Macao på fundamentala områden som offentlig förvaltning, europeiska studier, turism, företagsledning och finansiella tjänster. För att uppnå mer dynamiska förbindelser mellan EU och Macao krävs att denna typ av insatser främjas och fullföljs.
25. Redan under den portugisiska förvaltningen av Macao tillkännagav Europeiska kommissionen sitt beslut att utnämna en representant, vars befogenhet skulle vara begränsad till förbindelserna mellan Europeiska unionen och Macao. Därigenom ville man framhålla sitt engagemang för att göra dessa förbindelser mer dynamiska.
26. Macao har ett kontor för handel och ekonomi som är ackrediterat vid Europeiska unionen, vilket återspeglar vilken vikt man fäster vid förbindelserna mellan de båda parterna.

VII. SLUTSATSER

Utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik:

27. står fast vid sin åsikt att en fullständig tillämpning av de principer som befästs i den gemensamma förklaringen och i grundförfattningen är grundläggande för Macaos välstånd och kommer därför att fortsätta uppmärksamma SAR:s utveckling,
28. anser att EU måste följa SAR:s utveckling på nära håll och stimulera ett stärkande av den politiska dialogen mellan Europeiska unionen och Macao samt anser att besök i båda riktningarna mellan organ och ledande personligheter bör främjas,
29. uppmanar kommissionen att stå fast vid sin ståndpunkt om att vidmakthålla handels- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och Macao,
30. uppmanar den blandade kommittén EU-Macao, vilken möts varje år inom ramen för handels- och samarbetsavtalet, att uppmärksamma verksamheten och de resultat som uppnåtts,
31. anser att samarbete på de mest skilda områden utgör en utmärkt möjlighet att befästa förbindelserna med Macao och att stärka dess strategiska roll för förbindelserna mellan Europeiska unionen och Asien,
32. uppfordrar till att ett nära samarbete upprättas med Macao som medlem och grundare av WTO, inom ramen för den politiska dialogen med Kina,
33. förväntar sig att SAR Macao uppfyller sina internationella åtaganden, särskilt de rörande internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

13 september 2000

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR INDUSTRIFRÅGOR, UTRIKESHANDEL, FORSKNING OCH ENERGI

till utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik

över meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om Europeiska unionen och Macao: efter år 2000
(KOM(1999) 484 – C5-0169/2000 – 2000/2099(COS))

Föredragande: Christos Folias

ÄRENDETS GÅNG

Vid utskottssammanträdet den 25 maj 2000 utsåg utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi Christos Folias till föredragande.

Vid utskottssammanträdena den 25 maj, 12 juli och 13 september 2000 behandlade utskottet förslaget till yttrande.

Vid det sistnämnda sammanträdet godkände utskottet nedanstående slutsatser med 38 röster för och 16 nedlagda röster.

Följande ledamöter var närvarande vid omröstningen: Carlos Westendorp y Cabeza (ordförande), Peter Michael Mombaur (vice ordförande), Christos Folias (föredragande), David Robert Bowe (suppleant för Glyn Ford), Massimo Carraro, Gérard Caudron, Giles Bryan Chichester, Nicholas Clegg, Dorette Corbey (suppleant för Harlem Désir), Willy C.E.H. De Clercq, Claude J.-M.J. Desama, Concepció Ferrer, Colette Flesch, Neena Gill (suppleant för Elena Valenciano Martínez-Orozco), Norbert Glante, Alfred Gomolka (suppleant för Godelieve Quisthoudt-Rowohl), Lisbeth Grönfeldt Bergman (suppleant för Marjo Tuulevi Matikainen-Kallström), Michel Hansenne, Helmut Kuhne (suppleant för François Zimeray), Werner Langen, Peter Liese (suppleant för Paul Rübig), Rolf Linkohr, Eryl Margaret McNally, Erika Mann, Elizabeth Montfort, Angelika Niebler, Hervé Novelli (suppleant för Malcolm Harbour), Reino Kalervo Paasilinna, Elly Plooi-j-van Gorsel, John Purvis, Daniela Raschhofer, Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Christian Foldberg Rovsing, Umberto Scapagnini, Ilka Schröder, Konrad K. Schwaiger, Esko Olavi Seppänen, Astrid Thors, Claude Turmes (suppleant för Yves Piétrasanta), Jaime Valdivielso de Cué, Alejo Vidal-Quadras Roca, Dominique Vlasto, Anders Wijkman och Myrsini Zorba.

1. Inledning

Efter över fyrahundra år under portugisisk förvaltning överlämnades Macao den 20 december 1999 till Kina. Portugal och Kina kom 1987 överens om Macaos överlämnande till Kina i december 1999. En rad bestämmelser skall enligt överenskommelsen gälla, bestämmelser som garanterar Macao autonomi och inbegriper rätt att välja lokala ledare, rätt för invånarna att resa fritt och rätt att från och med 1999 och 50 år framåt ha kvar det levnadssätt som är typiskt för Macao.

Idag styrs Macao av en regeringschef som utses i enlighet med förfarandet som fastställts i den speciella administrativa regionens (SAR:s) grundlag. Regeringschefen som är statsöverhuvud och regeringschef omgärdas av en lagstiftande församling bestående av 17 ledamöter, av vilka 6 väljs direkt, 6 utses av sociala, politiska och ekonomiska organisationer och 5 utses av regeringschefen. Alla dessa bestämmelser framgår av den gemensamma kinesisk-portugisiska förklaringen från 1987. Enligt förklaringen bör det skapas en speciell administrativ region (SAR) enligt principen "ett land, två system". Detta system tillämpades för första gången i samband med Förenade kungarikets överlämnande av Hongkong till Kina.

Den speciella administrativa regionen Macao åtnjuter en hög grad av självstyre på alla områden, med undantag för området för utrikes- och försvarsärenden. De verkställande, lagstiftande och rättsskipande befogenheterna kommer att utövas av invånarna, utan inblandning från de centrala myndigheterna i folkrepubliken Kina. Bestämmelserna i den gemensamma förklaringen som godkändes av den kinesiska folkkongressen 1993 har införlivats i den speciella administrativa regionens grundlag, även kallad minikonstitutionen.

Handeln med Kina antog officiell form 1553 då Macao blev det viktigaste centret för den internationella handeln med Kina och Japan. Därigenom inrättade det internationella handelssamfundet sig i Macao. I slutet av 1800-talet gick Hongkong förbi Macaos handel, och inom loppet av några år övergav handelsmännen den portugisiska besittningen, som därefter aldrig återerövrat sin forna betydelse på handelns område.

Macaos strategiska läge på asiatiskt territorium, vid Kinas sydkust och nära Hongkong, och det faktum att värderingarna är gemensamma, som en följd av Macaos och Portugals kulturella samöre, bidrar till fortsatta goda förbindelser mellan Europeiska unionen och Macao. Slutligen kan sägas att Macao som självständigt tullområde, och som en region med stora ekonomiska möjligheter och som en viktig inkomststod i ett område som rymmer stor dynamik, både skapar incitament och erbjuder garantier för ett stärkande av handelssamarbetet mellan Macao och Europeiska unionen.

Europeiska unionen bör i framtiden axla en viktig roll i arbetet för stabilitet och framsteg inom Macaos SAR. I juni 1999 gav Europeiska rådet i Köln för övrigt uttryck för sin övertygelse om att förbindelserna mellan unionen och Macao på ett ansenligt sätt bidrar till utvecklingen i regionen.

2. Macaos ekonomi

Macaos statsfinansiella system är sunt och per capita-inkomsten är en av de högsta i Asien, cirka 17 000 euro per år. BNP är av storleksklassen 7,8 miljarder dollar. Ekonomin var tidigare framför allt tillverkningsbaserad, inriktad på områden som textilier och leksaker, men har sedermera utvecklats till en ekonomi som karaktäriseras av tjänsteleveranser och, framför allt, turism.

Macao är en av Världshandelsorganisationens (WTO:s) grundande medlemmar och kan därigenom spela en viktig roll i samband med Kinas emotsedda deltagande i organisationen, och stå till tjänst med sin erfarenhet när det gäller att tillämpa de regler som gäller inom det världsomfattande handelssystemet.

Speciella särdrag ger Macao konkurrensfördelar i förhållande till andra asiatiska ekonomier och gör Macao attraktivt i utländska investerares ögon. Bland dessa särdrag kan nämnas frihamnen, den låga beskattningen och skattefördelarna, de låga driftskostnaderna, den moderna infrastrukturen och det toppmoderna telekommunikationssystemet. De utländska investerarnas handelsförbindelser underlättas vidare av det rättsliga och kulturella systemet som är bekant från tidigare.

Vid överlämnandet av Macao till Kina lovade guvernören att vidta åtgärder för att utveckla Macao till ett blomstrande handelscentrum, genom att diversifiera ekonomin baserad på tjänsteleveranser och minska ekonomins beroende av turism och spel. För närvarande baserar sig mer än 50 % av statens inkomster och cirka en fjärdedel av arbetskraften på spelindustrin. Detta faktum har skapat en hel del problem i Macao eftersom denna industri i hög utsträckning förknippas med utpressning.

Kina är den främste investeraren. Därefter kommer Hongkong och Europeiska unionen. Av EU:s 15 medlemsstater investerar Portugal mest, genom 27 aktiva investeringsbolag, och därefter kommer Frankrike med 5 och Förenade kungariket med 4. De kinesiska investeringarna är främst inriktade på infrastruktur, handel och turism.

3. Ekonomiska förbindelser EU/Macao

EU är Macaos näst största handelspartner. EU tar emot cirka 30 % av Macaos sammanlagda årliga export, och 11 % av Macaos import kommer från EU. EU är, vilket tidigare påpekats, den tredje största investeraren i området. Konstateras kan även att de viktigaste franchise-avtalen beträffande offentliga tjänster, i vilka europeiska företag är parter, har förnyats efter det att Macao överlämnades till Kina.

Den bilaterala förbindelsen mellan Europeiska unionen och Macao och ramen för den direkta dialogen baserar sig på ett avtal om handel och samarbete från 1993. De berörda parterna (Kina, Macao och EU) har redan kommit överens om att utsträcka tillämpningstiden för avtalet till att gälla även efter överlämnandet. Det grundläggande syftet med detta instrument är att öka och diversifiera handeln och de ekonomiska förbindelserna med Macao, främst inom tjänstesektorn, i enlighet med de prioriteringar som Macaos regering slagit fast. Därför bör EU intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja EU:s investeringar i området antingen genom de instrument som

finns, som till exempel Asia Invest, eller genom nya instrument. EU bör också vidta åtgärder för att främja den direkta dialogen mellan företrädare för affärsvärlden.

Vid sidan av avtalet om handel och samarbete har EU också ingått avtal med Macao inom centrala domäner som företagsförvaltning, offentlig förvaltning, europeiska studier, finansiella tjänster och turism.

4. Slutsatser

Utskottet för industrifrågor, utrikeshandel, forskning och energi uppmanar utskottet för utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, gemensam säkerhet och försvarspolitik att i sin egenskap av ansvarigt utskott i sitt förslag till resolution införliva följande punkter:

Beträffande de ekonomiska och handelsmässiga förbindelserna mellan Macao och EU

1. anser att Macao fortsättningsvis efter överlämnandet till Kina spelar en viktig roll och för Europeiska unionen kvarstår som ett stabilt ekonomiskt centrum i Asien och Stilla havsområdet,
2. välkomnar kommissionens avsikt att offentliggöra årliga rapporter om förbindelserna EU-Macao och begär att kommissionen skall lägga fram sin första rapport inom tre månader efter att Europaparlamentets betänkande antagits, för att tillhandahålla en aktuell utvärdering av situationen i Macao efter överlämnandet,
3. betonar att Kinas förmodade anslutning till Världshandelsorganisationen föder en ny situation som innehåller dynamiska möjligheter med tanke på förbindelserna mellan Macao och EU, som är beroende av utvecklingen av och den kvalitativa förändringen i Kinas relationer med EU och Förenta staterna; uppmanar därför kommissionen att noggrant följa utvecklingens gång inom de enskilda områdena,
4. välkomnar att Macao inrättat ett kontor för handelsmässiga och ekonomiska ärenden med Europeiska gemenskapen och uppmanar till nära samarbete mellan kommissionen och detta kontor,
5. betonar att ett underlättande av de europeiska investeringarna i SAR Macao är en nödvändighet och att detta antingen bör ske genom de gemenskapsinstrument och program som redan finns, eller genom nya sådana,
6. uppmanar de europeiska företagen som utvecklar verksamhet i Macao samt i Kina, via Macao, att i denna sin verksamhet efterleva de grundläggande arbetsnormer som fastställts av ILO; uppmanar även kommissionen att följa med utvecklingen på detta område,
7. hälsar med tillfredsställelse kommissionens avsikt att bibehålla frågan om Macao som en av de frågor som behandlas inom ramen för dialogen mellan EU och Kina,

8. välkomnar de goda förbindelserna mellan Macao och Hongkong mot bakgrund av det faktum att de två områdena bägge tillämpar principen "ett land, två system" och är medlemmar i WTO.